

**UCHWAŁA NR XXIX/169/20
RADY GMINY SŁAWNO**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713, poz. 1378) oraz art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz.1876, poz. 2369) oraz art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218, poz. 956) **Rada Gminy Sławno uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sławno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021r.

Przewodniczący Rady Gminy

Stanisław Zdulski

Załącznik do uchwały Nr XXIX/169/20
Rady Gminy Sławno
z dnia 30 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021-2025**

- Sławno 2020 rok-

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy	3
III. Ocena zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy	11
IV. System wsparcia	11
V. Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	12
VI. Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie	13
VII. Zasady finansowania zadań	14
VIII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	14

I. WSTĘP

Przemoc, jako forma zachowań społecznych towarzyszy człowiekowi od zawsze i może dotyczyć każdej sfery życia człowieka: osobistej, społecznej, gospodarczej i politycznej. Przemoc traktowana jest, bowiem jako zamierzone działanie osoby, instytucji, społeczeństwa lub państwa, które ujemnie wpływa na zdrowie, rozwój psychiczny i psychospołeczny.

Niniejszy Program ma na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochronę ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sławno, przy czym: pojęcie rodziny przyjęte jest, jako – osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące /definicja zawarta w ustawie o pomocy społecznej/; przemoc- wywieranie wpływu bez przyzwolenia osoby na jej proces myślowy, stan fizyczny czy zachowanie (przemoc psychiczna odbywa się za pośrednictwem środków komunikacji; przemoc fizyczna obejmuje użycie siły fizycznej); ofiara przemocy-osoba, na którą wbrew jej woli wywierany jest wpływ za pośrednictwem środków komunikacji czy użycie siły fizycznej wpływające na jej proces myślowy, stan fizyczny bądź zachowanie. Wiadomo, że przemoc niestety jest powszechnym zjawiskiem. W niniejszym programie odniesiemy się w szczególności do przemocy w rodzinie.

Rodzina jest, bowiem podstawową komórką społeczną. W rodzinie uczymy się zasad funkcjonowania społecznego, wartości kulturowych, poszanowania drugiego człowieka. To jak będzie ona funkcjonowała, jakie będą wzajemne relacje, jak będą wypełniane role społeczne wpływa na kształtowanie świadomości domowników, a w szczególności dorastających tam dzieci. Tylko wzajemne poszanowanie i zrozumienie stworzy prawidłowe zasady funkcjonowania, umiejętność radzenia sobie z problemami.

W przypadku dezorganizacji rodziny zacierają się podstawowe zasady etyczne, moralne, a tym samym powstają zaburzenia funkcjonowania rodziny. Część osób decyduje się na rozstanie /rozwód, ucieczkę/ znaczna jednak grupa tkwi w związku, który z czasem staje się coraz bardziej „toksyczny”. Powstają niezdrowe relacje, a problemy rozwiązywane są nie poprzez rozmowę, a poprzez użycie siły. Niekoniecznie musi to być siła fizyczna, która widoczna jest na ciele ofiar w formie ran. Czasami dużo gorsza jest przemoc psychiczna-krzyk, upokarzanie, ignorowanie. Czy ofiara powinna się wstydić, obwiniać czy sygnalizować otoczeniu, że nie chce dalej tak żyć?

Przemoc jest, była i będzie, bo jest to wpisane w „kulturę” ludzkości, ale trzeba temu przeciwdziałać, gdyż sprawcy przemocy nie mogą czuć się bezkarni.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY NA TERENIE GMINY

1. Teoria przyczyn i skutków przemocy w rodzinie

Przy założeniu, że przyczyny zachowań nieakceptowanych społecznie mogą mieć różny charakter w niniejszej diagnozie przedstawione zostaną różne oblicza i uwarunkowania problemu z uwzględnieniem ich wpływu na zachowania agresywne prowadzące do przemocy wobec najbliższych.

Istnieje szereg teorii o przyczynach agresji i przemocy np.:

·przyczyny tkwiące w rodzinie-brak ciepła, zaangażowania, przyzwolenie na stosowanie negatywnych zachowań, nierozwiązane konflikty, kryzysy rodzinne - kłótnie, używanie alkoholu, narkotyków (obniżających stopień kontroli, ograniczających właściwą ocenę sytuacji),

·przyczyny tkwiące w otoczeniu instytucjonalnym (szkole, zakładzie pracy) hałas, mała przestrzeń, ograniczona ruchliwość, stała sytuacja oceny i narzucony z góry porządek, zbyt wiele sytuacji bez możliwości wyboru, zbyt dużo wymagań,

·wpływ grupy rówieśniczej-brak poczucia współodpowiedzialności, brak jasnych reguł, chęć zdobycia pozycji w grupie,

·wpływ mediów-akty agresji i przemocy w filmach, grach komputerowych -obniżenie poziomu empatii,

·niezaspokojone potrzeby prowadzące do frustracji, która może się przejawiać agresją (wśród niezaspokojonych potrzeb można wymienić: potrzeba aktywności i nowych doświadczeń, potrzeba odnoszenia sukcesów).

2. Zakres działań profilaktycznych i pomocowych na terenie Gminy Sławno

W celu zapobiegania zachowaniom nieakceptowanym społecznie, jak również wspierania rodzin-osób wymagających pomocy tworzone są programy osłonowe mające na celu ujednoczenie zasad postępowania i wskazania instytucji świadczących pomoc. Dlatego też w Gminie Sławno funkcjonuje m.in. Gminny

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Program Wspierania Rodziny.

Realizacja zadań wynikających z W/w Programów obejmuje swym zasięgiem cały teren leżący w granicach administracyjnych Gminy Sławno, w skład której wchodzi 34 wsie, w tym 33 sołectwa: Antoninów, Antoniówka, Bratków, Celestynów, Dąbrowa, Dąbrówka, Gawrony, Grażowice, Grudzeń Kolonia, Grudzeń Las, Józefów, Kamień, Kunice, Kamilówka, Kozenin, Ludwinów, Olszowiec, Ostrożna, Owadów, Popławy, Psary, Prymusowa Wola, Sławno, Sławno Kolonia, Sepno-Radonia, Szadkowice, Tomaszówek, Trojanów, Unewel-Olszewice, Wincentynów, Wygnanów, Zachorzów Kolonia, Zachorzów Wieś.

Realizacja programów oparta jest na infrastrukturze społecznej tzn. lokalnej infrastrukturze edukacyjnej, kulturalnej, ochronie zdrowia, pomocy społecznej, przeciwdziałaniu patologiom społecznym, bezrobociu, sporcie i rekreacji, usługach, bezpieczeństwie i porządku publicznym.

Grupą docelową działań pomocowych są osoby wyłaniane w trakcie pracy różnego typu instytucji. Niezbędne jest jednak objęcie całej populacji profilaktyką w zakresie m.in. zdrowia i zdrowego stylu życia, szkodliwości używek jak i nie akceptowanych społecznie zachowań. Dodatkowo na bieżąco działalność szkół, GKRPA, GOPS, Zespołu Interdyscyplinarnego, Komisariatu Policji ułatwia ustalanie środowisk wymagających wsparcia w różnych sferach życia.

Informacje zawarte w niniejszym materiale prezentują diagnozę aktualnej sytuacji społecznej Gminy Sławno.

3. Położenie Gminy

Gmina Sławno położona jest we wschodniej części województwa łódzkiego, na Wzgórzach Opoczyńskich będących północnym obszarem Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej, w odległości 80 km od Łodzi, 20 km od Tomaszowa Mazowieckiego oraz 10 km od Opoczna. Zajmuje powierzchnię 128 km², co klasyfikuje ją w grupie gmin średnich pod względem powierzchni.

4. Dane statystyczne

Według danych na dzień 31.12.2019 w gminie mieszkało 7785 osób w tym 3874 kobiet i 3911 mężczyzn.

Zmiana w ostatnich trzech latach liczebności populacji na obszarze gminy przedstawia się następująco:

Tabela Nr 1. Liczba zgonów i urodzeń na terenie Gminy

Lata	2017	2018	2019
liczba urodzeń	108	93	77
liczba zgonów	85	87	92
Saldo	+23	+6	-15

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Jak widać liczba urodzeń w ostatnich trzech latach systematycznie spada, wzrasta liczba zgonów. W 2019 r. saldo urodzeń w stosunku do zgonów jest ujemne, co świadczy iż na terenie gminy więcej osób umiera niż się rodzi.

Bardzo istotnym elementem w strukturach demograficznych jest udział w wieku aktywności zawodowej.

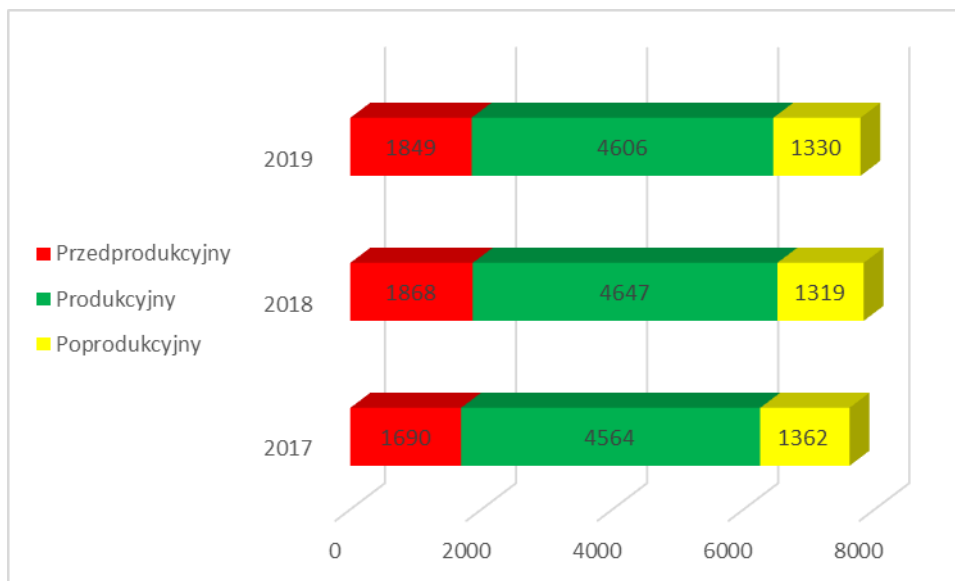
Charakterystyka stabilności populacji w zakresie odsetek osób zawodowo czynnych w ostatnich trzech latach przedstawia się następująco:

Tabela Nr 2. Kategorie wiekowe wg. aktywności zawodowej

Lata	2017	2018	2019
przedprodukcyjny (0-18 lat)	1690	1868	1849
w tym			
kobiet	825	899	882
mężczyźni	865	969	967

produkcyjny (19-59 lat) w tym kobiety mężczyźni	4564 2094 2470	4647 2138 2509	4606 2111 2495
poprodukcyjny (pow. 60 lat) w tym kobiet mężczyźni	1362 906 456	1319 887 432	1330 881 449

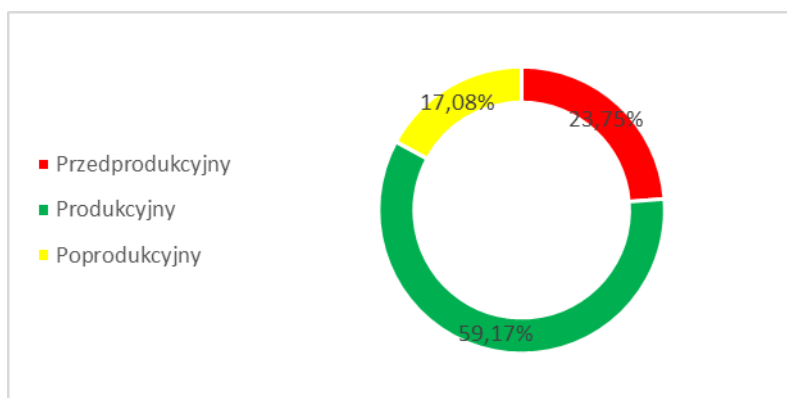
Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Na wskazaną ilość mieszkańców w 2019 r. osoby w wieku:

- przedprodukcyjnym stanowią-23,75% populacji,
- produkcyjnym stanowią -59,17% populacji,
- poprodukcyjnym -17,08% populacji

co oznacza, że jest to zdecydowanie gmina w wieku aktywności zawodowej.

Kolejnym ważnym elementem jest stosunek społeczeństwa do zawieranych małżeństw, co ilustruje poniższe zestawienie.

Tabela Nr 3. Zawierane małżeństwa i rozwody

Lata	2017	2018	2019
Liczba zawieranych w ciągu roku małżeństw	57	45	53

Liczba rozwodów w ciągu roku	9	8	6
Saldo	+48	+37	+47

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Jak widać społeczeństwo nadal podchodzi do instytucji małżeństwa z rozwagą, o czym świadczy stosunkowo nieznaczny procent rozwodów w stosunku do zawartych związków małżeńskich.

5. Infrastruktura społeczna

Na terenie Gminy w roku poprzednim funkcjonowało **8** szkół podstawowych, w tym Zespół Szkół Samorządowych w Prymusowej Woli w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i Szkoła Branżowa I stopnia (od 2019r.) oraz 4 punkty przedszkolne. Łączna ilość uczniów- **907** w szkołach podstawowych 655, szkoła branżowa-10 punkty przedszkolne i zerówki-242.

Ponadto funkcjonują 2 placówki kulturalno-oświatowe (Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka), 1 Ośrodek Zdrowia i 1 apteka.

W roku poprzednim działał również szereg organizacji pozarządowych, w tym m.in.:

- 4 kluby sportowe,
- 9 OSP,
- Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- Stowarzyszenie Gminy Sławno” Tradycja i Rozwój”
- 21 Kół Gospodyń Wiejskich

W ramach działań pomocowych na terenie gminy funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy w Olszowcu prowadzony przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Inicjatyw.

6. Rynek napojów alkoholowych

Tabela Nr 4. Sprzedaż napojów alkoholowych

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	23	20	19
2	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	1	1	1
3	Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	2	3	3

Źródło: Urząd Gminy w Sławnie

Jak widać rynek alkoholowy na przestrzeni lat jest niezmienny, co może świadczyć o stabilności branży alkoholowej oraz popytu na asortyment.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (sklepów) na przestrzeni ostatnich lat ma lekką tendencję spadkową.

7. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem i porządkiem publicznym na terenie Gminy czuwa bezpośrednio Komisariat Policji w Paradyżu. Na bieżąco podejmuje on działania m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (interwencje domowe, procedura „Niebieskiej Karty”) jak i w zakresie dbałości o „abstynencje” mieszkańców.

Tabela Nr 5. Liczba działań Policji w stosunku do osób nietrzeźwych

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba osób nietrzeźwych zatrzymanych i osadzonych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych lub przewiezionych do Izby Wytrzeźwień	10	11	26

Źródło: Komisariat Policji w Paradyżu

Od 2019 roku można zaobserwować wyraźny wzrost zatrzymanych osób nietrzeźwych. Zestawienia te mogą świadczyć jednak o czujności organów Policji, bądź o braku odpowiedzialności mieszkańców.

Brak informacji, aby na terenie Gminy podejmowane były działania interwencyjne stosunku do osób po spożyciu narkotyków.

Jak wspomniano wielokrotnie alkohol i środki odurzające są przyczyną agresywnych zachowań, co obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela Nr 6. Procedura Niebieskiej Karty

Lp.	Procedura „ Niebieskiej Karty”	2017	2018	2019
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”	26	25	30
2	Liczba realizowanych „ Niebieskich Kart” w tym otrzymanych od:	33	28	30
	·Policji	22	21	27
	·przedstawicieli oświaty	0	0	0
	·przedstawicieli GOPS	10	6	3
	·pracownika służby zdrowia	0	0	0
	·przedstawicieli PCPR	1	1	0
3	Liczba posiedzeń grup roboczych	75	58	63
4	Liczba zamkniętych „ Niebieskich Kart”	28	18	21

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Sławnie

Widoczny jest w 2019 r. nieznaczny wzrost prowadzonych spraw w zakresie przemocy w rodzinie. Procedury Niebieskiej Karty najczęściej zakładane zostały przez Policję, co świadczy o dużej czujności organów. Wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy w ramach procedury Niebieskiej Karty może również świadczyć o większej świadomości mieszkańców, którzy nie boją się prosić o pomoc i wiedzą gdzie jej szukać. W dalszej kolejności GOPS w Sławnie, sporadycznie PCPR.

8. Sytuacja zdrowotna mieszkańców

W ramach niniejszej diagnozy niezbędne jest dokonanie również oceny sytuacji zdrowotnej mieszkańców w zakresie posiadanego orzeczenia o niepełnosprawności.

Tabela Nr 7. Skala niepełnosprawności na terenie Gminy

Lata	2017			2018			2019		
	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
Osoby posiadające potwierdzenie niepełnosprawności (stopień umiarkowany i znaczny)	117	63	54	119	60	59	125	66	59

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Jak widać ilość osób posiadających potwierdzenie niepełnosprawności o stopniu znacznym i umiarkowanym na przestrzeni trzech ostatnich lat jest porównywalna, choć w 2019 roku widać tendencję wzrostową.

Na terenie powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, której zadaniem jest zdiagnozowanie problemu dziecka jak również wsparcie rodziców i nauczycieli w poprawie sytuacji.

9. Bezrobocie wśród mieszkańców

Tabela Nr 8. Skala zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców na terenie Gminy

Lata	2017			2018			2019		
	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
Ogółem osób zarejestrowanych w PUP jako bezrobotni	162	101	61	147	78	69	135	70	65

Źródło: Strona internetowa Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie

Jak widać spada liczba osób zarejestrowanych w PUP na przełomie ostatnich trzech lat.

10. Działania pomocowe

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o wspieraniu rodziny, jak również ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obliguje m.in. organy administracji samorządowej do podejmowania stosownych działań. Gmina mając na uwadze dobro społeczności lokalnej na podstawie rodzącego się zapotrzebowania na świadczenie poszczególnych usług realizuje zadania w oparciu o posiadane i dostępne instrumenty.

Podstawowy nacisk położony jest na działalność profilaktyczną i wczesne reagowanie.

Szkoły Podstawowe jako instytucje pierwszego kontaktu dla młodych osób interweniują w przypadku wystąpienia sygnałów świadczących o niepokojących objawach-w ramach prowadzonych zajęć posiadają programy profilaktyczne, w których zawierają się m.in. takie zadania jak:

1. promowanie zasad zdrowego stylu życia,
2. zapobieganie uzależnieniom,
3. radzenie sobie z własną i cudzą agresją,
4. poznawanie systemów wartości i wpływów społecznych,
5. pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych w okresie dojrzewania,
6. nauka pokonywania problemów i rozwiązywania konfliktów
7. promowanie życia bez uzależnień

Wychodząc naprzeciw problemom zdrowia psychicznego Wójt Gminy Sławno umożliwia również mieszkańcom korzystanie z wszechstronnej pomocy zapewnianej przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Olszowcu.

Niezmiennie od 2010r. ilość uczestników to 60 osób/ limit miejsc.

Jak widać na poniższym zestawieniu widoczna jest tendencja wyrównanego zapotrzebowania zarówno dla kobiet jak i mężczyzn.

- 2017 roku uczestniczyło 33 kobiet i 27 mężczyzn;
- 2018 roku uczestniczyło 32 kobiet i 28 mężczyzn;
- 2019 roku uczestniczyło 30 kobiet i 30 mężczyzn.

Zatrudniona kadra posiada pełne kwalifikacje do wykonywanego zawodu, a zatrudnienie dostosowane jest do potrzeb.

Szeroko zakrojoną pomoc na rzecz osób i rodzin z problemami prowadzi również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest to pomoc zarówno finansowa, rzeczowa, jak i usługowa w tym m.in. praca socjalna, pomoc logopedyczna, zabiegi rehabilitacyjne. Pomoc świadczona jest w szczególności w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych jak i ustawę o pomocy społecznej, a także ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W ramach realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnego osoby mają możliwość pobierania zasiłków - skale świadczeń wskazuje poniższe zestawienie.

Tabela Nr 9. Ilość osób korzystających ze świadczeń rodzinnych

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	395	386	359
2.	Liczba dzieci, na które przyznano świadczenia rodzinne	865	854	805

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Tabela Nr 10. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin	16	17	14
2.	Liczba osób	32	27	29

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Tabela Nr 11. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin uprawnionych do pobierania świadczenia wychowawczego	714	680	898
2.	Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie wychowawcze	1273	1203	1633

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Warto podkreślić, że powyższe zestawienie w ostatnich trzech latach uległo zmianie, gdyż od 2019r. świadczenie „500+” otrzymują rodziny bez względu na uzyskany dochód, co w znacznym stopniu powiększa liczbę osób uprawnionych do pobierania świadczenia.

Tabela Nr 12. Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne lub zasiłek szkolny

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne	108	84	66
2.	Liczba uczniów, którym przyznano zasiłek szkolny	0	2	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Tabela Nr 13. Liczba dzieci korzystających ze świadczenia „Dobry Start”

Lp.	Lata	2018	2019
1.	Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie „Dobry Start”	1139	1131

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Świadczenie Dobry Start od 2018 r. jest realizowane w formie jednorazowego świadczenia w kwocie 300,00zł, które w znacznym stopniu ułatwia pokrycie kosztów wyprawki na rozpoczęcie roku szkolnego przez dzieci.

Tabela Nr 14. Liczba rodzin, z którymi współpracuje specjalista pracy z rodziną

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba rodzin	4	7	6

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Tabela Nr 15. Ilość wydanych kart dużej rodziny

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba wydanych kart	159	189	391

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Znaczny wzrost wydawanych kart spowodowany jest faktem, iż od 2019 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami karta przysługuje wszystkim rodzicom, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu trójkę dzieci.

Różnego typu wsparcie prowadzone jest również na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Tabela Nr 16. Rzeczywista liczba osób, bądź rodzin korzystających z ogólnej pomocy ośrodka w myśl ustawy o pomocy społecznej

Lata	2017	2018	2019
Liczba <u>osób</u> korzystających z pomocy w myśl ustawy o pomocy społecznej w GOPS w tym z:	1251	1225	1070
Świadczeń pieniężnych	208	178	157

Świadczeń niepieniężnych w tym:	961	282	734
vposiłek dla dzieci	396	341	328
vprzyznane z powodu alkoholizmu	14	10	4
vpomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	187	311	240
dodatkowo			
pomocy rehabilitacyjnej	588	545	543
pomoc logopedycznej	243	249	356

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie

Podczas analizy powyższych danych należy mieć na uwadze, że daną osobę/rodzinę uwzględniono tylko raz, bez względu na liczbę, kwotę i częstotliwość otrzymywanych świadczeń.

Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy finansowej w myśl ustawy o pomocy społecznej z roku na rok maleje. Pomoc logopedyczna ma tendencję wzrostową. Ośrodek Pomocy Społecznej wdraża szereg dodatkowych form wsparcia dla rodzin i rodzin z dziećmi, co ma wpływ na systematycznie malejącą liczbę osób korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej w myśl ustawy o pomocy społecznej.

Działania pomocowe prowadzi również powołana przez Wójta Gminy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela Nr 17. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prowadzenia indywidualnego przypadku na przestrzeni 3 lat

Lp.	Lata	2017	2018	2019
1.	Liczba osób w stosunku, do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do ustalenia zasadności zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku leczenia odwykowego	17	14	9
2.	Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	6	5	5

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławnie

Liczba osób w stosunku, do których GKRPA podejmuje czynności zmierzające do ustalenia zasadności zastosowania obowiązku leczenia odwykowego corocznie maleje, co może być wynikiem świadomego podejmowania dobrowolnego leczenia odwykowego. Na równym poziomie jest liczba osób wobec, których GKRPA wystąpiła do sądu o podjęcie leczenia odwykowego.

W celu pełniejszego zdiagnozowania problemu rodziny oprócz wielokrotnych rozmów z osobą nadużywającą alkoholu prowadzone są rozmowy z członkami rodziny – wielokrotnie ofiarami lub świadkami przemocy.

W ramach zwiększenia pomocy specjalistycznej corocznie Wójt Gminy zawiera Umowę ze Starostą Powiatu Opoczyńskiego na świadczenie usług Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego będącego w strukturach PCPR w zakresie:

- a) Poradnictwa prawnego,
- b) Poradnictwa psychologicznego,
- c) Terapii indywidualnej i grupowej,
- d) Terapii rodzin,
- e) Poradnictwa socjalnego.

Tabela Nr 18. Osoby korzystające z Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego w Opocznie

Lata	2017	2018	2019
Łączna ilość osób/rodzin korzystających z Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego z terenu powiatu opoczyńskiego w tym z terenu Gminy Sławno	21	47	49

Źródło: Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego w Opocznie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie

Jak widać w ostatnich dwóch latach znacznie wzrasta świadomość społeczna w zakresie korzystania ze specjalistycznej pomocy.

Na uwagę zasługuje fakt, że Ośrodek Pomocy Społecznej nie prowadził spraw z zakresu działań pomocowych ze względu na narkomanię. Brak bowiem sygnałów w tym również ze Szkół czy Ośrodków Zdrowia o występowaniu takiego zjawiska. Wszelkie działania ograniczają się wyłącznie do szeroko zakrojonej profilaktyki.

III. OCENA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY

W celu oceny skali zjawiska na terenie Gminy Sławno wykorzystane są m.in. dane zawarte w corocznie aktualizowanej diagnozie problemów. Pod uwagę brane są również opinie społeczności lokalnej. Dodatkowo ocena sytuacji prowadzona jest na bieżąco w ramach otrzymywanych sygnałów.

Mając na uwadze duży potencjał instytucji pomagających ofiarom przemocy jak i innym grupom zagrożonym wykluczeniem społecznym wszechstronna ocena zjawisk na terenie Gminy umożliwiła określenie potrzeb i możliwości, a tym samym wypracowanie najbardziej skutecznych metod działania.

IV. SYSTEM WSPARCIA

Wychodząc naprzeciw przemocy Gminom zostały powierzone zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Najważniejszym elementem skuteczności działania jest fakt zauważenia przez ofiarę, że nie jest sama, że wokół niej są chętni i gotowi nieść pomoc, że nie jest na uboczu i wystarczy tylko się rozejrzeć. Bezdyskusyjny jest fakt, że systemie przeciwdziałania przemocy ofiara przemocy jest umieszczona w centralnym punkcie z wyraźnym zaakcentowaniem jej postawy. Oprócz sprawcy przemocy wokół niej jest szereg instytucji niosących pomoc.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oparty na pracy zespołu interdyscyplinarnego w ramach którego utworzone są dodatkowo grupy robocze prowadzące działania w sprawach indywidualnych.

W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zachodzi konieczność analizy składanych przez osoby fizyczne, członków zespołu interdyscyplinarnego, instytucje, wniosków jak również sygnałów ze środowiska dotyczących przemocy w rodzinie.

W ramach podejmowanych działań zachodzi konieczność:

- diagnozowania problemu przemocy w rodzinie,
- działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- działań w stosunku do osób stosujących przemoc i doznających przemocy,
- monitorowania sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- udzielania pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej lub socjalnej dla ofiar przemocy,

- pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego,
- prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”,
- wdrażania programów dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy oraz instytucji niosących pomoc ofiarom i sprawcom przemocy.

Zespół interdyscyplinarny prowadzi m.in.:

A. Działania diagnostyczne.

B. Działania profilaktyczne.

C. Działania wspierające.

C. 1. Działania na rzecz dorosłych ofiar przemocy.

C. 2. Działania na rzecz dzieci z rodzin dotkniętych przemocą.

C. 3. Działania ze sprawcami przemocy.

Na terenie Gminy realizatorami programu są przedstawiciele różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego jak również w uzasadnionych przypadkach:

- a) radca prawny,
- b) psycholog,
- c) pedagog,
- d) doradca rodzinny.

V. ZAŁOŻENIA I CELE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

W niniejszym Programie przyjęto, że w przeciwdziałaniu przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie niezbędne jest:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa ofierze przemocy.
2. Uświadomienie ofierze i sprawcy przemocy, że nic nie usprawiedliwia przemocy wobec drugiego człowieka.
3. Uświadomienie ofierze przemocy, że za przemoc odpowiedzialny jest tylko sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara /przełamanie wstydu/.
4. Uzyskanie przez sprawcę przemocy świadomości własnych negatywnych zachowań wobec bliskich.
5. Uświadomienie, że przemoc lubi się powtarzać w związku, z czym reakcja musi być natychmiastowa.
6. Umiejętność rozpoznania przez sprawcę przemocy sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.
7. Nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie.

Dlatego też priorytetami podejmowanych działań są:

- a) zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie,
- b) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- c) przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą,
- d) wzrost świadomości społecznej w przeciwdziałaniu niepożądanym zjawiskom,
- e) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- f) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- g) zwiększenie ilości i skuteczności interwencji podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie.

VI. MONITOROWANIE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

Nie zawsze bez pomocy innych jesteśmy w stanie stwierdzić jednoznacznie czy w danym środowisku dochodzi do przemocy. Istnieją jednak pewne objawy, które mogą świadczyć o doświadczaniu przemocy np.:

1. Ślady na ciele:

- a) zasinienia,
- b) odrapania,
- c) oparzenia,
- d) złamania.

2. Zmiany w zachowaniu:

- a) trudności z koncentracją,
- b) kłopoty ze snem,
- c) agresja,
- d) apatia,
- e) nadmierne pobudzenie ruchowe,
- f) jękanie /szczególnie u dzieci/,
- g) moczenie nocne /szczególnie u dzieci/,
- h) unikanie bliskiego kontaktu - podanie ręki, wycofanie w przypadku zbyt bliskiego podejścia lub gestu ręką/w szczególności w przypadku dzieci/,
- i) skrytość, zamkniętość w sobie,
- j) nadmierne poczucie winy,
- k) obniżona samoocena,
- l) depresja,
- m) zachowania samobójcze,
- n) lęki,
- o) izolowanie się.

Istnieją również pewne objawy, które mogą wskazywać sprawcę przemocy np.:

- a) dominacja w rozmowie,
- b) agresja słowna,
- c) impulsywność, napastliwość,
- d) zachowanie na pokaz /zbytne wyciszenie/.

Jak widać na podstawie w/w zachowań możemy jedynie przypuszczać, że w środowisku dochodzi do przemocy. Pewne zachowania, oznaki mogą, bowiem wynikać np. ze stanów chorobowych, charakteru osoby.

Niewątpliwie kolejnym sygnałem może być obserwacja takich zachowań jak:

- a) nadmierna kontrola,
- b) wymuszanie bezwzględnego posłuszeństwa,
- c) zastraszanie,
- d) upokarzanie,
- e) lekceważenie.

W celu oceny skali zjawiska oraz skuteczności działania zachodzi konieczność monitorowania problemu przemocy w rodzinie. Działanie takie będzie możliwe dzięki zaangażowaniu różnych grup

społecznych i zawodowych. Stała obserwacja, wymiana informacji, rozmowy z mieszkańcami ułatwią prawidłową ocenę sytuacji i podjęcie stosownych działań.

Posiadane informacje na bieżąco analizowane będą w czasie posiedzeń grup roboczych i wykorzystywane w dalszych działaniach.

Corocznie zbierane będą statystyki instytucji pomocowych w celu oceny skali problemów. Informacje zawierać będą m.in. dane dotyczące skali zjawiska oraz podejmowanych działań zarówno w stosunku do ofiary przemocy, jak i sprawcy przemocy. Przygotowywane w ten sposób zestawienia umożliwią ocenę skuteczności podejmowanych działań, a tym samym stanowiąc będą wskazówkę, co do zasadności zastosowania nowych metod działania.

VII. ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wpisana jest w znacznej mierze w Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dlatego też koszty realizacji pokryte będą ze środków za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Wiele zadań jak prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”, diagnoza lokalna zjawiska przemocy w rodzinie czy monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie prowadzona jest bezkosztowo. Dodatkowo roczny koszt realizacji Programu skalkulowano na kwotę 2 000,00 zł.

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Lp.	Działania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Terminy realizacji
1.	Aktualizacja danych zjawiska przemocy w rodzinie	Zbieranie danych statystycznych umożliwiających ocenę skali problemów na terenie gminy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławnie	W I kwartale kolejnego roku
		Aktualizacja sytuacji rodzinnej, szkolnej, zdrowotnej w celu oceny sytuacji oraz możliwości rodziny /zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, wsparcia ze strony rodziny/ - współpraca ze szkołami w celu poznania środowiska uczniów w ramach szkolnych programów profilaktycznych	Zespół interdyscyplinarny	Na bieżąco zgodnie z otrzymywanymi sygnałami
		Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy	Zespół interdyscyplinarny	Na bieżąco zgodnie z otrzymywanymi sygnałami
2.	Działania profilaktyczne	Działania propagujące życie bez przemocy i uzależnień	1. Urząd Gminy 2. Publiczne Szkoły z terenu Gminy 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 5. Gminny Ośrodek Kultury	Praca ciągła
		Propagowanie silnych więzi rodzinnych		
		Spotkania tematyczne z przedstawicielami Policji, Sądu		
		Spotkania integracyjne		
		Ścisła współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy		

		w rodzinie		
		Współpraca za szkołami w ramach realizacji działań założonych w szkolnych programach profilaktycznych		
3.	Działania wspierające	Działania na rzecz dorosłych ofiar przemocy	Zespół interdyscyplinarny – grupy robocze	Według otrzymywanych sygnałów
		Zapewnienie bezpieczeństwa		
		Ścisła współpraca z różnymi instytucjami w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie		
		Udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej, medycznej lub socjalnej dla ofiar przemocy		
		Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego		
		Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”		
		Działania informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy		
		Propagowanie ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”		
		Prowadzenie mediacji rodzinnych.		
		Działania na rzecz dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą		
		Zapewnienie bezpieczeństwa		
		Ścisła współpraca z różnymi instytucjami w zakresie ochrony ofiar przemocy w rodzinie		
		Udzielanie pomocy psychologicznej, medycznej dla dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą		
		Działania informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy		
		Propagowanie ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy w rodzinie „ Niebieska Linia”		

		<p>Działania ze sprawcami przemocy</p> <p>Ścisła współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>Praca Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego</p> <p>Wdrażanie programów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>Przeprowadzanie rozmowy interwencyjno- ostrzegawczej</p> <p>Przeprowadzanie rozmowy motywującej do podjęcia leczenia</p> <p>Prowadzenie mediacji rodzinnych</p>		
4.	Założenia i cele systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa ofierze przemocy</p> <p>Uświadomienie ofierze i sprawcy przemocy, że nie usprawiedliwia przemocy wobec drugiego człowieka</p> <p>Uświadomienie ofierze przemocy, że za przemoc odpowiedzialny jest tylko sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara /przełamanie wstydu/</p> <p>Uzyskanie przez sprawcę przemocy świadomości własnych negatywnych zachowań wobec bliskich</p> <p>Uświadomienie, że przemoc lubi się powtarzać w związku, z czym reakcja musi być natychmiastowa</p> <p>Umiejętność rozpoznania przez sprawcę przemocy sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe</p> <p>Nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie</p>	<p>1. Urząd Gminy</p> <p>2. Publiczne Szkoły z terenu Gminy</p> <p>3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>5. Policja</p> <p>6. PCPR</p> <p>7. Zespół Interdyscyplinarny</p>	Praca ciągła